

Єлизавета МЕХОВИЧ

аспірантка, Національний технічний університет «ХПІ»

науковий керівник: Віктор ДЮЖЕВ

д.е.н., професор, Національний технічний університет «ХПІ»

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РИНКОВІЙ СФЕРІ: КРИПТОВАЛЮТА

Інтелектуально-інноваційні технології відіграють важливу роль у ринковій сфері, і криптовалюти є одним із найяскравіших прикладів їх впровадження. Криптовалюти, як інноваційний фінансовий інструмент, активно трансформують сучасні ринки, пропонуючи нові можливості для бізнесу, інвестицій та торгівлі [1-12].

Криптовалюта є однією з найвизначніших інновацій у фінансовій сфері за останнє десятиліття. Вона змінила спосіб, у який люди сприймають гроші та фінансові операції. У цій науковій доповіді розглянемо основні аспекти криптовалют, їх переваги, виклики та вплив на світову економіку.

Криптовалюта - це цифрова або віртуальна валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки транзакцій. Однією з ключових особливостей криптовалют є їх децентралізований характер, який відрізняє їх від традиційних валют, що регулюються центральними банками. Найвідомішою криптовалютою є Біткоїн (Bitcoin), який з'явився у 2009 році. Після успіху біткоїна на ринку з'явилося безліч інших криптовалют, таких як Ефіріум (Ethereum), Ріпл (Ripple), Лайткоїн (Litecoin) та інші. Кожна з цих валют має свої унікальні особливості та призначення.

Криптовалюта має як очевидні переваги перед існуючими валютами, так і певні недоліки, що представлено на рис.1.

Джерело: побудовано авторами

Криптовалюта має потенціал значно змінити світову економіку. З одного боку, вона може забезпечити фінансову інклюзію для мільйонів людей, які не мають доступу до банківських послуг. З іншого боку, зростаючий вплив криптовалют викликає занепокоєння щодо стабільності традиційних фінансових систем. Так, криптовалюта дійсно має потенціал значно змінити світову економіку. На нашу думку, є декілька ключових аспектів (пояснень) цього потенціалу [1, 5, 8, 11].

1. Можливості для інновацій: на базі криптовалют і блокчейну розробляються нові бізнес-моделі, такі як смарт-контракти, децентралізовані фінанси (DeFi) та невзаємозамінні токени (NFT). Вони дозволяють автоматизувати та спрощувати бізнес-процеси, підвищуючи їхню ефективність.

2. Фінансова інклюзія: криптовалюти можуть забезпечити доступ до фінансових послуг для мільйонів людей, які раніше були виключені з традиційної банківської системи. Це особливо актуально для регіонів із слабо розвинутою банківською інфраструктурою, де криптовалюти можуть стати основним засобом фінансових транзакцій.

3. Децентралізація: криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та інші, працюють на основі блокчейн-технологій, що дозволяє здійснювати фінансові операції без посередників, таких як банки або фінансові установи. Це знижує витрати на транзакції та підвищує швидкість обробки платежів.

4. Зниження витрат на транзакції: криптовалюти можуть зменшити вартість фінансових переказів, особливо міжнародних. Відсутність посередників і прямих зв'язків між учасниками транзакції дозволяє суттєво знизити комісії, що є важливим фактором для бізнесу та споживачів.

5. Розвиток децентралізованих фінансів: криптовалюти відкривають двері для децентралізованих фінансових послуг, які функціонують без участі традиційних фінансових установ. Це може призвести до появи нових економічних моделей та зміни традиційних способів фінансування, кредитування та інвестування.

6. Вплив на грошово-кредитну політику: зростаюча популярність криптовалют може ускладнити проведення традиційної грошово-кредитної політики центральними банками. Наприклад, вплив криптовалют на обіг національної валюти та контроль за інфляцією може змусити держави переглянути свої економічні стратегії.

7. Виклики регуляції: уряди по всьому світу стикаються з необхідністю адаптації своїх законодавчих рамок до нових реалій криптовалют. Цей процес створює можливості для встановлення нових глобальних фінансових стандартів, але також породжує ризики, пов'язані з правовою невизначеністю та можливим посиленням регуляцій.

8. Стабільність та волатильність: висока волатильність криптовалют може впливати на глобальні фінансові ринки, спричиняючи нестабільність. Однак із розвитком ринкових механізмів і впровадженням більш стабільних криптовалют, таких як стейблкоїни, цей ризик може бути частково знижений.

9. Безпека та прозорість: блокчейн забезпечує високий рівень захисту даних та фінансових операцій, що робить криптовалюти привабливими для бізнесів, які прагнуть мінімізувати ризики шахрайства. Кожна транзакція фіксується у відкритому реєстрі, що гарантує прозорість та реальні можливості перевірки.

10. Інвестиційні перспективи: криптовалюти стали новим класом активів, які приваблюють інвесторів завдяки можливостям для значного росту. Однак, вони також характеризуються високим ризиком і волатильністю, що варто враховувати при плануванні інвестицій.

11. Правові та регуляторні виклики: незважаючи на перспективи, криптовалюти стикаються з проблемами регулювання у багатьох країнах. Це пов'язано з їхнім впливом на традиційні фінансові системи та необхідністю захисту інвесторів.

Криптовалюти впливають на розвиток цифрової економіки, змінюючи підходи до фінансових операцій та торгівлі. Вони відкривають нові горизонти для підприємств, які прагнуть швидко адаптуватися до нових технологій, а також для інвесторів, які шукають нові способи диверсифікації активів [2, 7, 10]. Отже, криптовалюта має величезний потенціал, але одночасно ставить перед світовою економікою серйозні виклики, які вимагатимуть відповідних адаптацій і рішень.

Висновок. Криптовалюта є важливою складовою сучасної фінансової системи та має потенціал радикально змінити глобальну економіку. вона відкриває нові можливості для фінансової інклюзії, зниження витрат на транзакції та розвитку децентралізованих фінансів. однак разом з цими перевагами виникають і значні виклики, пов'язані з волатильністю, безпекою, регуляцією та потенційним використанням криптовалют для незаконних операцій.

Успіх і подальше поширення криптовалют буде залежати від того, як уряди, фінансові установи та суспільство зможуть адаптуватися до цієї інноваційної технології. криптовалюта, безсумнівно, залишиться важливим елементом фінансових ринків у найближчому майбутньому, проте вона потребує чіткого регулювання та безпеки для забезпечення стабільності та довіри з боку користувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.

2. Kosenko A.V., Tkachev M.M., Kobieliiev V.M., Pererva P.G. (2018) Innovative compliance of technology to combat corruption // Innovative management: theoretical, methodical, and applied grounds / S.M. Illiashenko, W.Strielkowski (eds.). 1st edition. Prague: Prague Institute for Qualification Enhancement. P.285-295.

3. Nagy S., Sikorska M., Pererva P. (2018b) Current evaluation of the patent with regarding the index of its questionnaire. Сучасні підходи до креативного

управління економічними процесами: матеріали 9-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 19 квітня 2018 р. Київ: НАУ, 2018. С. 21-22.

4. Перерва П.Г. Маркетинг на промисловому підприємстві. М.: НПО "РИМ", 1991. 79 с.

5. Pererva P.G., Kobieliava T.O., Shaulska L.V. (2023) Entrepreneurial Risks: Essence, Classification and Management Opportunities // Економічний журнал Одеського політехн. університету. 2023. № 1(23). С. 43-50. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No1/43.pdf>.

6. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer / P.G.Pererva. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.

7. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliava T.O. (2019) Compliance program: [tutorial]. Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt». 689 p.

8. Sikorska M., Kocziszky György, Pererva P.G. (2017) Compliance service at guest services enterprises // Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Полтава: ПУЕТ, 2017. С. 389-391.

9. Перерва П.Г. Управление сбытом промышленной продукции в системе маркетинга.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991. 93 с.

10. Перерва П.Г., Косенко А.В., Маслак М.В., Матросова В.О., Долина І.В. Розвиток організаційно-економічного механізму управління розвитком індустрії туризму та гостинності. Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Економічні науки. 2018. № 48 (1324).

11. Экономическая оценка инновационного потенциала : монография / А.П.Косенко [и др.]; ред.: П.Г.Перерва, Д. Коциски. Харьков : НТУ "ХПИ"; Мишкольц: Мишкольц. техн. ун-т, 2008. 170 с.

12. Перерва П.Г., Косенко А.В., Маслак М.В., Матросова В.О., Долина І.В. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політики на підприємствах туристичної індустрії. Вісник Національн. технічн. університету «ХПІ». Серія: економічні науки. 2018. № 47. С. 114-120.

Олександр МИХАЙЛІЧЕНКО

аспірант 1-го року навчання Навчально-наукового інституту права КНУ імені Тараса Шевченка, Юрист ЮФ «Ілляшев та Партнери»

ПЕРСПЕКТИВИ НАБУТТЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ МЕДИЧНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

З огляду на продовження бойових дій українське цивільне населення та військовослужбовці продовжують отримувати травми. Медична сфера зазнає все